

Jean des Cars

GRACE de MONACO

POVESTEA UNEI PRINȚESE

Ediția a II-a

Traducere din limba franceză de Diana Morărașu
Prefață de Irina-Margareta Nistor

CORINT
ISTORIE

—2025—

Capitolul 5

Prințesa

Prin căsătoria cu Prințul Rainier, vedeta americană a devenit a paisprezecea Prințesă de Monaco din 1633 încoace, de când titlul princiar a fost recunoscut de Cancelaria spaniolă, pe atunci suverană peste Le Rocher și fiefurile sale din împrejurimi. Acest statut a urmat celui de Seniorie, care numărase o duzină de Doamne de Monaco. Din secolul al XVII-lea, au fost pe rând, Aurelia Spinola în 1641; Marie-Charlotte de Gramont, în 1660; Marie de Lorraine, în 1688; Louise-Hippolyte, în 1715; Marie Catherine de Brigole-Sale, în 1757; Louise-Félicité d'Aumont, ducesă de Mazarin, în 1777; Caroline Gibert de Lametz, în 1816; Antoinette-Ghislaine de Mérode, în 1846; Marie-Victoire Douglas-Hamilton, în 1869; Marie-Alice Heine, rudă cu ilustrul poet german și ducesă de Richelieu, în 1889¹; Charlotte, recunoscută prințesă moștenitoare în 1919; Ghislaine-Marie-Françoise Dommanget în 1946, fără a o uita pe Antoinette, sora

¹ Chiar dacă s-a născut în New Orleans (Louisiana), ea nu este totuși prima americană devenită Prințesă de Monaco, întrucât și-a schimbat naționalitatea prin căsătoria cu ducele de Richelieu, în 1875. După ce divorțează, se căsătorește la Paris, în 1889, cu Prințul Albert I, al cărui precedent mariaj fusese anulat și dizolvat în 1880; așadar, cronologic vorbind, Marie-Alice devine monegască după ce a avut naționalitate franceză (n. autorului).

lui Rainier. Unele dintre ele au fost soții, surori, fiice de suverani sau suverane *en titre*. Evident, niciuna nu a avut o viață comparabilă cu aceea a lui Grace și niciodată, niciun Prinț domnitor nu s-a căsătorit cu o femeie mai celebră decât el la momentul nunții. Noua Prințesă a adus o incalculabilă faimă statului monegasc, invers proporțională cu suprafața lui. Este momentul în care o legendă vie se întâlnește cu Istoria.

Grace Kelly a cunoscut o carieră rapidă – cei mai importanți fiind anii 1954 și 1955; la ora la care navighează, în calitate de tânără căsătorită, pe lângă coastele spaniole, a părăsit cinematografia de puțin timp și cât se poate de repede. Filmările la *Înalta societate* au fost foarte pitorești, dat fiind că s-au desfășurat între anunțarea logodnei și nunta propriu-zisă. Frank Sinatra, care joacă rolul unui fotograf ce se ocupă de relatarea unui mariaj monden, va povesti, la puțin timp de la moartea Prințesei, într-un interviu publicat de *hebdomadarul Télé 7 Jours*, despre situația ușor stânjenitoare în care s-a aflat la acel moment: „Era extrem de nostim pentru mine să o îmbrățișez, dat fiind că nunta ei era atât de apropiată. Grace și-a dat seama și ea a fost cea care îmi cerea pe un ton categoric, înaintea fiecărei scene: «Nu ezita să mă strângi mai tare dacă trebuie!» Atunci mi-am dat seama cât de exigentă, de meticuloasă, aproape maniacă era această actriță, care avea grijă de fiecare detaliu... De altminteri, nu am văzut pe nimeni care să-și cunoască rolul pe de rost atât de bine ca ea. Eu și Bing Crosby ne scriam mereu în palmă, cu pixul, tot felul de fraze, ca să nu le uităm. Ea ne lua peste picior cu blândețe și ne spunea că o să ne stricăm mâinile. Avea mult umor, adesea destul de rece.” Încoronarea – ca să spunem așa – acestei retrageri din activitate și a înclinației ei către munca bine făcută va fi discul cu duetul ei cu Bing Crosby, cântecul „True Love”, care se va vinde

într-un milion de exemplare și va fi recompensat, în mod neașteptat, cu un disc de platină. Cel mai surprins de acest succes a fost directorul muzical al MGM, care, temându-se de o slabă performanță muzicală a lui Grace Kelly, se gândise chiar să o dubleze! Dar Grace protestase vehement. Să mai adăugăm că era cât se poate de ciudat să-l audă pe Frank Sinatra susurându-i la ureche „*You're sensational!*”, în vreme ce ea purta pe deget inelul dăruit de Prințul Rainier...

Adio platouri, adio camere, dar... bun venit, paparazzi! Proaspeții însurăței sunt permanent hărțuiți în timpul lunii de miere. Mallorca, Jerez, Valencia nu mai sunt escale, ci tentative de a fugi de presă. Amândoi erau traumatizați de hărțuirea mediatică generată de căsătoria lor și sperau că vor avea parte de calm și liniște. Rainier, care a îndrăgît întotdeauna marea, o apreciază și mai mult acum, căci e o garanție a liniștii. La bordul lui *Deo Juvante II*, soții au în sfârșit parte de un strop de pace. Iahtul, cu o lungime de patruzeci și doi de metri, construit în Anglia în 1928, are farmecul și confortul unei locuințe adevărate.

La întoarcere, Grace va descoperi foarte repede ce se așteaptă de la ea, folosindu-se de inițiativele și de personalitatea sa. Primul nou rol va fi acela de stăpână a casei. Și ce mai casă, dacă ne gândim că e vorba despre un palat cu două sute de încăperi! Pentru a înțelege cât de imensă era această sarcină, trebuie să ne amintim că Palatul nu era cu adevărat locuit de foarte multă vreme, dat fiind că Prințul își avea acolo birourile și își ducea viața de zi cu zi la Cap Ferrat. Prinții de Monaco se vor instala la Palat, iată o decizie care bucură populația. Rainier inițiase deja lucrări importante de refacere, mai ales la acoperișuri, nereparate de la începutul secolului. Dar ce lecție

de istorie! Tunurile din curtea interioară sunt cele pe care Ludovic al XIV-lea le-a oferit Prințului Antoine I, în semn de prețuire a strălucitelor lui calități de soldat și a angajamentului său plin de devotament în slujba Franței. Pentru noua Prințesă, adevărata dificultate este aceea de a-și stabili atribuțiile. La Palat există un personal numeros; mulți dintre angajați sunt în funcție de ani de zile, având așadar obiceiurile și maniile lor. Ei așteaptă ca Grace să facă primul pas, pândindu-i eventualele greșeli și opunându-se adesea cu forță, din inerție, la sugestiile ei. Grace este cu atât mai neajutorată cu cât franceza ei nu este prea bună, iar din anturajul ei, cu excepția părintelui Tucker și a Prințului, nimeni nu vorbește engleză. Comunicarea este dificilă. Ea, care și-a cucerit atât de greu independența, va trebui să se obișnuiască să fie servită, să nu fie niciodată singură, să fie observată în permanență și să nu poată ieși fără a fi însoțită de o doamnă de onoare și un bodyguard. Cuplul se instalează la parter, în apartamentul de celibatar al lui Rainier, care dă spre grădină, spre vest. Camerele nu sunt prea vesele, ci sunt zugrăvite în culori terne. Prințul ceruse să se îmbroșeze și apartamentele de protocol, să li se dea, după expresia lui, „o tușă de albastru”. Încetul cu încetul, Grace se familiarizează cu majordomii, cameristele, grădinarii și bucătarii; dar nu e deloc ușor să se impună într-un Palat multă vreme lipsit de prezența și autoritatea unei Prințese. Un rol complex, dar, după spusele lui Rainier, în mai puțin de un an Grace va dobândi încrederea și stima tuturor angajaților, indiferent de nivelul și funcția pe care o ocupă. „A fi prințesă este o meserie. Am acceptat să o fac și să-i consacru tot timpul cuvenit pentru a învăța să o fac bine.”¹

¹ Gwen Robyns, *Princess Grace*, David Mac Kay, New York, 1976, reeditată în 1982 (n. autorului).

În scurtă vreme, Prințesa rămâne însărcinată. Fericita veste este anunțată oficial la radio de Rainier însuși, la 2 august 1956: „Este o mare bucurie pentru mine să vă fac părtași la fericirea noastră. Această veste ar trebui să ne întărească încrederea în viitor.” Grace se confruntă cu o situație pe care a controlat-o mereu, din rațiuni profesionale: între două reprize de vomă, sarcina îi dă poftă. Poftește la spaghete, iar Rainier se dovedește a fi foarte talentat la pregătirea ouălor jumări.

În septembrie, cuplul se duce în America, la bordul pachebotului *United States*, care asigură ruta Le Havre-New York. Deși precedată de o conferință de presă, nu e o vizită oficială; cu toate acestea, sunt primiți la Casa Albă de președintele Eisenhower, „Ike”, și de celebra Mamie. Câțiva fotografi americani, prea puțin rodați cu protocolul monarhic, ezită în privința modului de a se adresa Prințesei. Sfârșesc prin a-i spune „doamna Rainier”, ceea ce demonstrează, încă o dată, că noul ei statut este greu de acceptat. E drept că, în urmă cu numai șase luni, ea era încă Grace Kelly. De altminteri, acest fapt este verificat prin observația că, la sosirea la New York, ea poartă o geantă Hermès cu care încearcă să își ascundă sarcina. Această geantă devine una dintre legendele casei din cartierul Saint-Honoré, sub numele de *Kelly*. *Kelly* va fi – și este în continuare – un accesoriu de modă, luxos și mitic.

Întoarsă în orașul ei prea-iubit, New York, prințesa se lasă în voia unei partide dezlănțuite de cumpărături pentru viitorul bebeluș. Dar și pentru „casă”. Grace și Rainier sunt foarte sensibili la toate gadgeturile de uz casnic pe care le propune America; la acea vreme, astfel de noutăți erau prea puțin cunoscute în Europa. Grace își reîntâlnește și prietenii. Petrec

împreună seri destinsse și neprotocolare. Rainier se lasă convins să joace până și jocul favorit al soției lui, mima. Iar hazardul face ca el să tragă următorul bilet, pe care e scris ceea ce trebuie să mimeze: „Nu utilizați WC-ul când trenul staționează în gară!” Soțul Ritei Gam, prietenă intimă și domnișoară de onoare a lui Grace, îi va povesti scena lui Robert Lacey¹ și va vorbi despre groaza lui Rainier. Asta înseamnă că atmosfera era cu adevărat relaxată; au cinat cu farfuriile pe genunchi și s-au distrat prietenește, evocând vremurile bune de odinioară.

Vremuri care se îndepărtează tot mai mult, căci Grace profită de acest sejur ca să-și golească apartamentul și să trimită mobilierul la Monaco. Fostul ei domiciliu de pe Bulevardul 5 fusese aranjat de un celebru decorator newyorkez, George Stacey, pe care prințesa îl cheamă de la jumătatea lui noiembrie la Palat, pentru a o ajuta la transformarea apartamentelor private, fără a uita de amenajarea unei camere a copilului, căci viitoarea mamă este însărcinată în șapte luni.

La 23 ianuarie 1957, la nouă luni și patru zile de la căsătorie, Prințesa naște un bebeluș de 3,730 kilograme, care măsoară 51 cm. Este o fetiță, care va fi botezată Caroline, Louise, Marguerite. Lui Grace i-ar fi plăcut un băiat, dar Rainier este extaziat că e fetiță. De altminteri, acest aspect nu ridică nicio problemă dinastică în Monaco, dat fiind că, spre deosebire de ceea ce se întâmpla în monarhiile europene, mai ales în Franța de odinioară, aici legea salică nu a fost niciodată valabilă. În funcție de situație, femeile succed în mod firesc bărbaților la tronul Grimaldi, și asta de veacuri întregi; iată o frumoasă pildă de modernitate. Așadar, Caroline este, prin naștere,

¹ Robert Lacey (n. 1944), istoric și biograf britanic; a scris *Grace*, Putman, 1994 (n. red.)

Prințesă moștenitoare. A afirma că această naștere nu a fost urmărită de presă ar însemna să ignorăm filonul jurnalistic, dar și simpatia oamenilor pentru tânărul cuplu, întreprinzător și apropiat de semeni. Hotărât lucru, Monaco are favoriții lui. Încă un subiect bun! Mii de jurnaliști erau gata de orice. Unii sperau să poată urmări mașina care avea să o aducă pe Prințesă de la spital la Palat, după cum își închipuiseră că se va întâmpla. Numai că tradiția cerea ca vlăstarele princiare să se nască la Palat, iar Grace ținea să o respecte. Cum nu se întrezărea nicio complicație, nașterea a avut loc între zidurile vechi ale Palatului, în biblioteca transformată în sală de naștere. Prințesa Grace, care nu își uitase sângele irlandez, pusese să se tapeteze încăperea în mătase verde, culoare emblematică a Irlandei și aducătoare de noroc. Fotografii și cameramanii sunt dezamăgiți, cu atât mai mult cu cât unii se înțeleseseră deja cu șoferul ambulanței ca acesta să încetinească mașina când avea să ajungă în dreptul obiectivelor lor!

Douăzeci de salve de tun anunță vestea cea mare. Un amănunt uitat: în același interval, în Franța se lansa *Omul care știa prea multe* (a doua versiune), filmul lui Alfred Hitchcock, a cărui temă muzicală, cântată inițial de Doris Day, anume celebra „Que sera, sera”, este adaptată împrejurării și cântată în limba franceză de Yvette Giraud:

„În leagănul
Unui castel străvechi
Vine pe lume o promisiune.
O prințesă uimită
Căreia i se va cânta
Ce va fi, va fi!”

Mai târziu, Prințesa Caroline va fi adesea întâmpinată la Monte Carlo de către excelenta orchestră a lui Aimé Barelli¹ cu melodia „Sweet Caroline”. Primele secvențe cu bebelușul nu se datorează presei, ci unui cameraman autorizat, Prințul Rainier însuși, care filmează mama și copilul cu o cameră de 16 mm. Filmul este difuzat pe *Télé-Monte-Carlo*, care avea în jur de cincisprezece mii de telespectatori. Caroline are abia cincizeci și una de ore și e deja un star... Bat clopotele, mașinile claxonează, iar populația monegască se adună în piața Palatului, scandând „Trăiască Prințesa Caroline!”.

Printre numeroasele mesaje protocolare, să îl amintim pe acela al președintelui Republicii Franceze, curtenitorul René Coty: „Vă adresez, Monseniore, atât dumneavoastră, cât și Prințesei, cele mai cordiale felicitări. Sunt foarte fericit că primitorul dumneavoastră cămin este astăzi împodobit cu prezența unei fetițe căreia îi transmit cele mai calde urări de fericire. Vă rog să transmiteți Prințesei Grace respectuoasele mele omagii. Vă încredințez, Monseniore, de sincera mea prietenie.” Printre oamenii copleșiți de această naștere se numără și singurul deținut din închisoarea monegască, un hoț de douăzeci și patru de ani, care beneficiază de amnistie. Trăiască Prințesa Caroline! Prenumele acesta nu a fost ales la întâmplare: a fost cel al soției Prințului Florestan I, căsătorită în 1816 și decedată în 1879, o femeie remarcabilă, de origine franceză, care a cunoscut și depășit dificila perioadă a protectoratului Piemont-Sardinia asupra Principatului.

După cum declarase deja, Grace va alăpta ea însăși bebelușul. Bătrânul Palat al neamului Grimaldi devine o casă a fericirii,

¹ Aimé Barelli (1917–1995), șef de orchestră, compozitor, cântăreț și trompetist de jazz francez, naturalizat monegasc (n. red.).

căci peste cinci luni Grace va fi din nou însărcinată. Va naște pe 14 martie 1958. De astă dată va fi un băiat, Albert, care primește prenumele ilustrului său stră-străbunic, Albert I, fascinant explorator al oceanelor, suveran vizionar și apărător al păcii între oameni. O sută de salve de tun anunță Principatului vestea nașterii unui moștenitor de parte bărbătească. În ordinea succesiunii, Caroline îi cedează locul. Grace, foarte fericită, este literalmente acoperită de orhidee, cu zecile și sutele. Pasiunea ei pentru flori este deja cunoscută. Prințul îi dăruiește un colier de diamante și declară în fața supușilor: „(...) Mulțumim Domnului că ne-a acordat această nouă fericire, mărturie a grației Sale divine.”

Cu toate acestea, viața la Palat, chiar și în apartamentele private, este destul de restrictivă. În scurt timp, Prințul și Prințesa decid să își achiziționeze un refugiu pe munte, deasupra Principatului, un loc unde vor trăi cu adevărat ca un cuplu și ca o familie. Acest refugiu va fi Roc-Agel, o fermă veche, puțin fortificată, pe jumătate dărăpănată, cu aspect provensal. Locul e minunat, căci la opt sute de metri altitudine nu se mai simte căldura sufocantă a litoralului și se deschide o priveliște superbă asupra Coastei de Azur și a Rivierei italiene. În vederea amenajării unei locuințe cât mai confortabile, simple și sigure, se vor realiza lucrări îndelungate, în mai multe reprize. Fiecare va putea da curs propriilor pasiuni: animalele domestice vor fi stăpânele locului. Cai, ponei, câini, pisici, păsări, toate umblă în libertate. Într-o vară, câteva animale sălbatice din menajeria de la Palat vor fi transferate la Roc-Agel. Nu vor fi lăsate, firește, în libertate, dar vor schimba și ele aerul; doar suveranul însuși declarase: „Trebuie să se bucure și ele de-o vacanță!” Rainier se destinde într-un atelier de tâmplărie și fenererie, iar Grace are ultimul cuvânt de spus în privința grădinilor și florilor de pe

acest domeniu privat. Grătarele și picnicurile în aer liber adună în jurul mesei doar cercul familial și practic niciun străin. În weekendurile în care nu există obligații de călătorie, întâlnirea de la Roc-Agel e sacră. O ocazie de a se odihni, de a sporovăi, de a citi, de a asculta muzică sau de a cânta, de a fi alături de copiii care au și ei, fiecare, câte o căsuță. În acest ranch, așa cum vecinii și monegascii numesc ferma, doar o încăpere micuță, tapetată cu fotografii și afișe, vorbește despre gloriosul trecut cinematografic al lui Grace Kelly. De-a lungul timpului, izolarea sigură de la Roc-Agel va fi tot mai prețioasă pentru familia Grimaldi. În cămașă, jeanși și pălărie de paie, Grace e fericită, căci nu trebuie să joace niciun rol; Roc-Agel este adevărata ei casă. Un colț de rai, deși sub aspect geografic e foarte aproape de Monaco.

Dar cum să te îndepărtezi cu adevărat de o situație politică la acea vreme îngrijorătoare? Grace, care studiasse cu atenție istoria noii ei țări, este martorul direct al dificultăților serioase cu care se confruntă soțul ei. Un conflict intern mocnește de multă vreme. El a apărut din 1955 și a avut la origine divergențele dintre Consiliul Național (Parlamentul) și guvernul; motivul era legat de funcționarea serviciilor administrative. În plus, o bancă, depozitară a importante fonduri publice, dăduse faliment. Pe deasupra, mai mulți membri ai Adunării au demisionat și apoi au refuzat să se prezinte la alegerile organizate. Noul Consiliu Național, abia instalat, ar fi dorit o revizuire a legii fundamentale a statului, anume a Constituției, care data din 1911 și pe care Prințul Louis al II-lea, bunicul lui Rainier, nu a avut posibilitatea de a o reformula. Tânăra suveran considera că o amendare a textului era, desigur, necesară, dar că era preferabil să se instituie o Comisie care să îi prezinte propuneri. Printre altele, controlul bugetului național era o

problemă esențială. În 1958, anul nașterii prințului Albert, lucrurile nu se mișcaseră deloc. Aleșii au votat în unanimitate o moțiune pentru „a finaliza rapid reformele constituționale și reformele structurale indispensabile evoluției normale a instituțiilor Principatului”. Conform acestui decret, este vorba despre a prevedea „înlocuirile care se impun în interesul statului”. Timp de câteva luni, neînțelegerile dintre Consiliul Național și guvern s-au agravat. Or, Prințul avea proiecte importante, pentru o serie de lucrări mari, iar finanțarea lor nu era reglementată. Suveranul se trezește lipsit de mijloacele de a porni reînnoirea, indispensabilă și urgentă, a Principatului. Monaco riscă să fie paralizat.

În 28 ianuarie 1959, Prințul, sătul, semnează o ordonanță care suspendă, temporar, unele dispoziții constituționale. Destinul vechii monarhii este în joc. „În termenii ordonanței de suspendare, atribuțiile conferite Consiliului Național sunt exercitate, cu titlu consultativ, de către Consiliul de Stat; atribuțiile conferite municipalității și Consiliului comunal sunt exercitate de către o delegație comunală specială, ai cărei membri sunt numiți prin ordonanța suveranului; în sfârșit, sunt interzise reuniunile publice cu caracter politic.”¹ Această ultimă prevedere ilustrează profunzimea problemelor. Firește că Prințesa nu este în mod direct implicată în toate aceste evenimente, dar nici nu le poate ignora. Ea exercită din ce în ce mai multe responsabilități oficiale: din 23 mai 1958, la două luni de la nașterea lui Albert, este numită președintă a Crucii Roșii monegasce, care a fost întemeiată în 1948 de către Prințul Louis al II-lea. Mai

¹ Jacques Freu, René Novella și Jean-Baptiste Robert, *Histoire de Monaco*, vol. 1. Lucrarea aduce bune lămuriri asupra acestor probleme complexe (Éditions du ministère d'État, 1986) (n. autorului).

mult: în toamna lui 1959, prin ordonanță princiară, Grace este numită regentă până la majoratul lui Albert, în caz de dispariție prematură a lui Rainier. Este evident că suveranul, preocupat fiind de situația din Principat, are o încredere deplină în soția lui. Grace este perfect integrată în viața Principatului, cu bunele și cu relele sale. Cu această nouă aură, Prințesa își va însoți soțul în călătoria lui oficială în Franța, în cursul toamnei. Prima vizită a lui Grace în calitate de Prințesă de Monaco va fi găzduită de Republica Franceză.

Multe lucruri s-au schimbat în Franța de la căsătoria domnișoarei Kelly și până acum. Ia ființă a Cincea Republică Franceză. Generalul de Gaulle, ales președinte de mai puțin de un an, s-a instalat la Élysée în 8 ianuarie. Chiar dacă aceasta este a treia vizită a Prințului în Franța din 1950 înapoi, de astă dată prezența soției îi conferă o dimensiune de care politica nu ar trebui să se lipsească: farmecul. În 12 octombrie 1959, rememorând legăturile vechi care unesc cele două popoare și conduita sclipitoare a sublocotenentului Grimaldi în ofensiva generalului Montsabert în timpul campaniei din Alsacia (în 1954, Rainier însuși fusese numit colonel al Armatei franceze), președintele de Gaulle declară: „Monsiennore, sunteți nobilul reprezentant al unei dinastii care nu a încetat să întrețină cu noi cele mai strânse și mai încrezătoare relații. Fără îndoială, acestea sunt generate de natura politică și geografică a lucrurilor, dar în egală măsură sunt inspirate de cele mai bune rațiuni intelectuale și afective... În ceea ce ne privește, vom păstra mereu la loc de cinste dovezile acestor legături, precum actul semnat de străbunul vostru, Prințul Albert, prin care sunt reglementate raporturile dintre țările noastre, sau faptul că în timpul Primului Război Mondial, bunicul vostru, Prințul Louis al II-lea, a considerat că este de datoria lui să

intre în armata franceză ca ofițer general; prețuim, în egală măsură, curajoasa voastră participare în rândurile Armatei 1 franceze la lupta care a eliberat Europa și a purtat drapelele noastre peste Rin și peste Dunăre. Da, Monseniore, vizita voastră consacră comuniunea de interese și de sentimente care creează o exemplară asociere între țările noastre.”

Înainte de această călătorie, Prințesa a lucrat mult, a citit și a cerut să i se comenteze *Memoriile de război* ale generalului de Gaulle. Antiamericanismul lui îi era cunoscut, dar la fel și galanteria. El este mișcat de faptul că Grace dorește să i se adreseze în franceză, iar greșelile ei de gramatică și de pronunție i se par „fermecătoare”. În sala de ceremonii de la Élysée se desfășoară un spectacol de balet; lui de Gaulle nu îi place acest palat, spunând – chiar din ziua instaurării – că „această casă e prea burgheză, nu e deloc animată de suflul spiritului”. În rochii de seară, haine de ceremonie și uniforme – generalul detestă smochingul – Grace stă la stânga lui, vizibil intimidată. În dreapta ei, Prințul și doamna de Gaulle. Cotidianul *Paris Presse* va scrie a doua zi: „Grace de Monaco a domnit peste cincisprezece miniștri și trei sute de supuși la Élysée.” Pe peronul prezidențial, fotografia oficială înfățișează cele două cupluri: Grace este la stânga președintelui – care e de astă dată în haină. Ea poartă un taior închis la culoare și un turban. Grace va fi întotdeauna fericită să stea de vorbă cu acest om, atât de impresionant. Va spune: „Am pălăvrăgit cu de Gaulle despre una, despre alta. Era foarte interesant și, mai ales, foarte profund în reflecțiile lui.” Îndrăgostit de o limbă precisă, generalul de Gaulle nu ar fi apreciat prea mult verbul „a pălăvrăgi”, cu atât mai mult cu cât își avertizase odată unul dintre colaboratori: „Cu generalul de Gaulle nu se pălăvrăgește!” Era recunoscut drept un maestru al conversației. Bârfa de la Élysée

dă asigurări că generalul, ale cărui cuvinte de spirit fac de obicei carieră, și-ar fi numit musafira „Afrodita americană”! Farmecul... După trei zile de vizitat spitale și orfeline, Grace a cucerit inima parizienilor. Rainier conchide: „E cel mai bun ambasador al meu!” O idilă politică, dar iată că în scurt timp relațiile franco-monegase se vor deteriora. O criză externă care se va suprapune crizei interne, adâncind-o. Atunci, frumoasa Prințesă venită din America va fi, fără îndoială, mai puțin „fermecătoare” în ochii generalului de Gaulle...

Între timp, Prințul a reușit să potolească spiritele în plan politic acasă, în Principat. În 4 ianuarie 1960, ca dar de Anul Nou, anunță dorința lui „de a colabora mai eficient, excluzând eventualitatea certurilor și opozițiilor personale, ceea ce va permite renunțarea la interesele particulare în fața interesului general”. Pentru a calma spiritele încinse de la Monaco și a-și consolida autoritatea, monarhul pregătește întoarcerea la regimul constituțional, suspendat de aproape un an; el transferă atribuțiile Consiliului Național unei Adunări, având grijă ca alcătuirea acesteia să fie stabilită printr-o ordonanță a suveranului. Prințul nu vrea să renunțe la puterea lui, chiar dacă regretă sincopel apărute în viața politică. Dar acesta este prețul izbânzii; e nevoie de răbdare, de multă cugetare înainte de a acționa, pentru a se reduce riscurile unei erori. Or, suveranul Rainier, prezentat adesea la acea vreme drept un bărbat mai curând trist înainte de căsătorie, este acum foarte fericit în viața personală; e un lucru important, care contează în lupta care îl așteaptă, o luptă decisivă pentru stabilitatea politică. Această stabilitate a fost pusă în pericol de diverse ambiții și de câteva certuri de culise.

Obiectivul este uriaș în simplitatea lui: Prinț prin naștere, Rainier al III-lea trebuie realmente să cucerească Monaco

pentru a fi suveran. Trebuie să se debaraseze de jugul apăsător al rutinei, atât de confortabil, dar atât de iluzoriu... La început, era singur. Acum nu mai este, dar sarcina lui e departe de a fi una ușoară. Principatul nu trebuie slăbit și nici nu trebuie să se clatine, ceea ce ar fi și mai rău. Veacuri de Istorie au dovedit-o cu prisosință: câte poftă nu roiesc în jurul acestui Rocher!

Din fericire, monarhul și soția lui au asigurat viitorul dinastic și imaginea cuplului spulberă amintirile neînțelegerii și tristeții. Cu toate acestea, o încercare personală o afectează profund pe Grace în primăvara lui 1960. Tatăl ei este operat de cancer la stomac. Ea zboară la Philadelphia. Jack crede că fiica lui nu cunoaște dimensiunea reală a bolii sale, ceea ce face ca întâlnirea lor să se desfășoare într-o notă artificială. Fiecare joacă acum cartea speranței. În realitate, Grace știe că tatăl ei este pierdut. Petrece cincisprezece zile la căpătâiul lui, apoi se întoarce la Monaco pe 13 iunie. Nu îl va revedea niciodată pe bătrânul patriarh, care se va stinge la 20 iunie, la șaptezeci de ani, dar măcar apucase să își ia rămas-bun de la el. Prințesa ia din nou calea Philadelphiei, pentru funeralii. Tânăra femeie este devastată de dispariția acestui tată exigent, pe care încercase mereu să îl bucure, să îl facă mândru de ea; Jack ocupase un loc important în viața ei. În ciuda destinului ei sclipitor, Grace se întreabă dacă izbutise cu adevărat să îl facă fericit. Multă vreme va fi afectată de acest doliu. În timpul verii, la un concert în curtea Palatului princiar, când orchestra a început să cânte Chopin, ea și-a părăsit în grabă locul, cu obrazul scăldat în lacrimi, copleșită de durere. Rar a fost văzută manifestându-și public emoțiile. În seara aceea, durerea nu a fost a Prințesei, ci a lui Grace Kelly.